

ZAL'SHEŊA ŊAN KPAŊSIR' ZƆSIMDI NI NAŊGBAŊ YINI ANDUNIA TIŊGBANA SUNSUUNI

LAHABAL' TUULI

Yelimaŋli, behigu kam yi yen mali kɔre ni dariza zaŋ n chaŋ sal' mini o kpee sunsuuni faashee ka be che tab' bobbu ni tab' muɣsubu yiruŋ yiruŋ. Din lan pahi, di bi tu ka boliyoli be be nimdi ni. Din nyaan̄a, di bi lan tu ka zab choɣima ŋan ka alifaani gɔr be be sunsuuni. Yeltɔɣ' yoya lala n yi doɣsi nam tobu, ka bebu koŋ tulaale. Sal-nim yi lihim̄i zem zal' sheŋa ŋan be litaafi ŋo ni ka zilsigu ni fabila nabigi m-maan pahi nabili be sunsuuni. Asheɛ tɔɣsigu ni shaawara ni be sheli, fabila ni yolitem ka ka di beni.

Din ni che ka fukumsi ni muɣsigu saɣim zosimdi ka sokam ti zɔr' n bahiri o sol' la, di tuya ka ti niŋ kookali niŋ ti suhu ni, ka zal' sheŋa ŋankam be litaafi ŋo ni daalifaani tabili sokam. Zal' sheŋa din be litaafi ŋo ni lan nyela din toŋdi aminsi ni zosimdi ka bukaata kam maana.

Tingbana Nangban Yini Laɣingu sheli be ni boli yubolig' Yunaitid Neishins la nim zaa dihi nuu gbɔŋ ni ka dama be zaa yuya ni di kpaŋsi zal' sheŋa ŋan zaa nye ŋan kpaŋsir zosimdi ni tɔɣsigu tingbana sunsuuni. Binnamda Naa yiko puuni, paɣa bi gari doo, doo mi bi gari paɣa. Be zaa la yim. Ni dinzuɣu be boɾ' ni yeda ni suhupielli be ti sunsuuni, ka ti puha yooi tab' zuɣu, ka yelli kam ku nyaŋ ti. Din ni kpaŋsi ka zal' sheŋa ŋan be litaafi ŋo ni maali sokam buchi, sokam maaimi o nii n karim litaafi ŋo ka di kpe o tibili ni venyelinga.

Dinzugu, pumpɔŋo,

Jeneral Asembli Laɣingu ni di

ti sokam lahabali ka dama

ZAL' SHEŊA ŊAN BE LITAABI ŊO NI ŊO NYELA

ŋan ni niŋ tingbana ni sokam alifaani. Sokam, zaŋ n-ti tabli dunia-yili laɣingu balibu kam zaɣim zal' sheŋa ŋan be litaafi ŋo ni n-niŋ waaɣibu, ka bo daliri din ni che ka ŋa niŋ bayaana ni achiika: Wuliŋpuhili, Wuliŋluhili, Nudirigu, Nuzaa, ni luɣulikam. Amaa Zal' sheŋa be ni yu ni ti zaasa kpaŋsi maa n-dii mbɔŋo.

N-dam 1

Sal' la sala. Behig' be sokam sanimi, din pa la amii. Suhizobo be sokam sani; ka namboɣu beni. Suhubohibo mi bi lan koŋ yigunaadam kam sani. Dinzuɣu dimbɔŋo zaa wuhiya ka dama di tu kamaata ka ti zaa yu tab' hali ni ti puuni.

N-yi 2

Zaligu dinkam be litaafi ŋo ni nyela din maani yigunaadam bukaata zaŋ n chaŋ behigu polo. Zaligu bi ti soli ni so gahimmi o kpee. Gbampielli ka soli ka o gahim Gbansabilli; doo di biehim paɣa; so mi di zaŋ o daadiini din par' o n zaŋ bobo o taba, o yaa zuɣu. So mi di tɛhi ni o behig' bee o buni bee o doɣim dahibarka bee o bilichiinsi zuɣu o mali yiko din zemdi o kpee bee n zaɣsir' o.

Din nyaan̄a di ka soli ka so zem o kpee ni o tiŋ viel' zuɣu. Ŋun ya-nim nya sumaŋ-tali di pirim ni o ya nyaɣs' zuɣu n lihi zem ban na be Soomanji-tali waamaa dabtɪm ni.

N-ta 3

So di pirim o woɣiritali zuɣu yeli ni o tum tuun sheli din gbarigir' behig' ka zal' sheŋa ŋan be kpe bi ti o yelli. Di veeni ka kookali be sokam sanimi ka fawoɣili kani.

N-nahi 4

Zaligu bi lan n saɣi ni so zaŋ o ygunaadam kpee niŋ o bilaa; dama dabtɪm daawabu gariya ka di bi poɾa. Dinzuɣu, taali n nye li ni achiika ni nir' kɔhi dabili bee n da o.

N-nu 5

Zaligu bi lan saɣi ni be niŋ so alaka bee fukumsi bieɣu din ka albarika di tooni ni di nyaan̄a.

N-yobu 6

Zaŋ n chaŋ dunia-yili loo bee dunia-yili zaligu polo, soli kani ka be tooi pii kaɣili ti so, ka pii doɣu n ti so. Baŋ veeni nudirigu maa ka veeni nuzaa gba.

N-yopoin 7

Zaŋ n chaŋ zal' sheŋa ŋan be kundi puuni, yelli din dir' tarima dir' bilchina. Sariya dol' la yelimaŋli, di bi doli ziri.

N-nii 8

Sariya dibu shee, Gbampielli dini ka la di ko ka che Gbansabilli dini; dama ti zaa la yigunaadam-nima.

N-wei 9

Zaligu bi saɣi ni yelwums' choɣima zuɣu be niŋim nir' fukumsi, bee n kpɛh' o duu, bee n kar o o yaannim tiŋ' ni, o ba-nim tiŋ ni ka di ka soli.

Pia 10

Zaligu maa lan wuhi ni solibeni ka nir ni bo soya n tahi o sariya ben ni di li luɣusheli ka zualinsi kani, be yi di o sariya ka di bi tiɣi o nini.

Piniyini 11

Kootu yi di nir' sariya, n yi kpɛh o la sarika, o mali yiko din zabiri omaŋ zuɣu, n boɾ loya-nima, ka be zaani o nyaan̄a; ka naɣila ŋun gba nyami ka lala nyela ninggbuɣ-duɣili.

Zaligu lan yeli ni di ka soli ka be niŋ nir fitiina ka di lan bi tum m birigi tingban sheli puuni o ni ɣia maa zal' sheli; bee zal' sheŋa ŋan be litaafi ŋo ni. Nir yi tum m-birigi zaligu, be darigi' o tibili la zaligu kundi ni buɣsi ni be niŋim o shem.

Pinaayi 12

Zaligu lan wuhi ni di ka soli, sal-nim zamba puuni, ka be vihi nir' ni be baŋ ashili sheli din nye o dahalali; bee o daaliwumma daashili; bee o yili puuni daashhiya; bee n vihi o washiika sheŋa ŋan nye o dini; bee n bo daliri n filim n filim o yoli. Zal sheŋa ŋan be litaafi ŋo ni ɣe la sokam nyaan̄a pa yino ko nyaan̄' ka ŋa ɣeya.

Pinaata 13

Zaligu lan wuhi ni sokam mali soli din gamdi o yubu tiŋ ŋan nuu be zal' sheŋa ŋan zali ŋo ni.

Sokam lan mali yiko din yiri o ya, n duri tiŋduya ka tiligir' o ya na ka taali sheli kani.

Pinaanahi 14

Zal' sheŋa ŋan be kpe lan wuhi ni nir mali soli din zaŋdi o nyevili n zɔr tiligira ka tiŋ sheli o ni zo n kuli maa nim taɣi n deeg' o.

Laabida, ŋunkam yi kpuɣi napon̄ lala yi tummi n birigi o tiŋgbɔŋ zal' sheli bee Tingbana zaasa Nangban yini laɣingu zal' sheli, o nye la o takahi bindi maa, dinzuɣu, o ni va o bini.

Pinaau 15

Zaligu din be kpe lan wuhi ni nir' mali yiko din kpɛhiri omaŋ zuliya sheli ni o suhu ni gbaai.

Di di pirim sheb' bee so suhuyubu zuɣu n moɣ so yiko din ni che ka o tooi kali omaŋ n kpɛhi zuliya shel' puuni o suhu ni yu.

Pinaayobu 16

Zaligu maa lan wuhi ni paɣ' kam ni doo kam: Kpuŋkpana waamaa Saɣayelga mali yiko din kpuxiri bal' sheli o suhu ni yu n namdi zuliya o yaa tariga. Zal' she ŋa din be kpe ni soŋdi doo shem, di soŋdi paɣ' gba la lala.

Zaligu lan kpaŋsi yeltɔɣ' sheli. Yeda ni yeda shee, doo mali soli din kpuxiri o suhuyubu paɣa.

Zaligu lan wuh ni doo mini paɣa n yi laɣim n nam tuɣ. Ni dinzuɣu, nama dahilibarka puuni, ni be su doo mini paɣ' zaami.

Pinaayopoin 17

Nir mali yiko din zaani o dahalali azichi bee n nyar' sheb' pahiri omanɣ zuɣu ka be kper' wolima ni.

Dunia yelwumsa ŋun zuɣu ni ninvuɣ' yino suhuyubu zuɣu, soli kani ka be ni tooi fa nir' daazia.

Pisaayika 18

Behig' wuhiya ka dama soli kani ka so tooi boɓi o kpee. Sokam mali soli din tumdi o yubu ka doli adiini sheli din par' o. O suhu yi ti lan je adiini sheli o ni doli maa, o lan mali yiko din loori adiini sheli din ta o yem. Limama-nim mali soli din kpaŋsir' be daadiini ka jemdi Naawuni be daahanɣaya tariga ka taali sheli kani.

Pishiyinika 19

Zaligu lan kpaŋsi ni yigunaadam kam mali yiko din dir' o suhuyubu daalizama, ka di kun o ni boɗ' luɣusheli, di yi pa alizan sheli din galim.

Pishi 20

Laɣiŋgu dinkam gbibi maaligu, litaafi ŋo kpaŋsir' li ka ɜe di nyaanɣa.

Soli kani ka nir' suhu bi gbaai minti sheli ka so tooi kum o yaa zuɣu muɣsir' o ni o kpehi di ni.

Pishi-ni-yini 21

Zaɣ n chaɣ tiŋgbɔŋ puuni daalizama ni nye sheɣa zaa, soli kani ka di moɣ so di shaawar' sheli, dama zamaatu zaa shaawara n nye li.

Tiŋgbɔŋ kam mulichi ni yu sheli, dina n nye waazibu. Be suhuyubu maa ka be maali tumdi tuma.

Litaafi ŋo lan kpaŋsi ni gbaaibu yi yen gbaai din vootim' vootir' maŋli n gbaai gbaaibu din ni zaɣ n tum tuma.

Pishi-ni-ayi 22

Zaligu lan kpaŋsi ni sokam mali soli din kuuni o tiɣ zuɣu; dama be zali tiŋgbɔŋ la ni so kam bukaata maani zuɣu. Ni dinzuɣu, tiŋgbɔŋ niima nyela tiŋgbɔŋ zaasa buni, ka di taada kam pa so saandi.

Pishi-ni-ata 23

Zal' sheɣa ŋan be litaafi ŋo ni lan wuhi ni sokam tumdi tuma ka boɗ o suhuyubu tuma din nye din ni soɣ o ka soɣ o mulichi. Sokam lan mali soli din duhiri o yee ka be nyar' tuun suma tir' o.

Nir' woligu bini ni nye sheli, di ka soli ka so tooi moɣ o li.

Tumtumdi kam veeni ka o dir' wahala ka be yori o la yo' sheɣa din ni saɣi o mini o mulichi ka fukumsi ti yen ŋmani di gbaairi o la ka be soɣ o zaligu ni buɣsi shem kundi ni.

Tiŋgbɔŋ kam mulichi mali yiko, soɣsim soli zuɣu, din zaani be dintɔli laɣiŋgu sheli be ni booni Siliminsili ni ni Treid Yunions la ka di zabiri be tumtumdiɓ' zuɣu.

Pishi-ni-anahi 24

Zaligu lan wuhi ni sokam vuhimi o daahanɣali tariga ka tummi tuma saha, din nyaanɣa ka diemmi bee n kperimi kperigu saha.

Pishi-ni-anu 25

Zaligu lan wuhi ni be nam behigu la sokam zuɣu. Ni dinzuɣu, sokam mali yiko din boɗi alaafee soya; dama a laa fee n nye binsheɣukam. Sokam lan mali yiko din wolindi puzuri ni sutura zuɣu, ni yili zuɣu, ni dinkam nye din maani ka pahiri behigu. Zaɣ n chaɣ gu-maɣ daashiya mi polo, ni koɣsim doro, gbariginsim, dakolim, kuriginsim ni dunia yili fukumsi kam, zal' sheɣa ŋan be litaafi ŋo ni soŋdi sokam-mi.

Zaɣ n chaɣ bia mini o ma shee, sokam mi ni bia doɣibu to, dinzuɣu, bia kam, sheeje ni ŋun mi o ba zaa, zal' sheɣa naɣ litaafi ŋo ni zani yim ni bia la bia, ni dinzuɣu ban mali ba nim ni kuuni ka gamdi ka tiŋgbɔŋ nuu pa be zuɣu shem, ban ɜi be banim gba mali yiko din gamdi lala.

Pishi-ni-ayobu 26

Zaligu lan wuhi ni daadam kam mali yiko din boɗindi karɔŋ. Gommanti n su yiko ni be yo sikuru bihi zuɣu ban na piini karɔŋ; ka na bi karim n chaɣ katiɣa la, zaa zuɣu. Talahi n nye li ni sokam tohi o bia sikuru. Tuun baɣsim sikuru-nim bi koɣ tiɣ kam puuni din dolisir' ban zuɣuri goɗ' ne n-ne la, ka be karindi n baɗdi venyeliŋga.

Zal' sheɣa ŋan be litaafi ŋo ni yeliya, ni di veeni ka baɣsim kam pahiri nir' la ninneesim, ka wuhiri bihi jilima ni suzuda ni behigu ni yurlim soya ni nye sheɣa; ka ti wumdi kpamb' yeligu, ka suɣulo be sokam sani ka toɣsigu be dunia-yili zuliya kam sunsuuni; ni Musulim-nim ni Yisa Nyaanolib' ni chefirmim sunsuuni, ka Tiŋgbana Naŋgbay Yini Laɣiŋgu la nia kam pali.

Ba-nim ni ma-nim mali yiko din piiri karɔŋbaɣsim sheli be suhu ni yu ni be bihi karim. Zal' sheɣa ŋan be kpe wuhiya ni bihi ba-nim ni be ma-nim yubu la ka zaligu ŋo kpaŋsi n nyaɣ binsheɣukam.

Pishi-ni-ayopoin 27

Ŋunkam suhu yu ni o kpaŋsi o kali soya bee o diem dien sheli, bee o wa wa sheli, bee o doli ninneesim so' sheli, soli beni ka di lan tooi niŋ o yubu ka taali kani.

Ŋunkam kpaŋsir' omanɣ zaɣ n chaɣ baɣsim polo, ni ŋunkam lan kpaɣdi omanɣ zaɣ n chaɣ o nya alifaani, soli kani ka so tooi gu di lan soli zaɣ n chaɣ o yubu maa polo.

Pihita-ayi-ka 28

Zal' sheɣa ŋankam be litaafi bil' ŋo ni nyela ti zaasa fali, dinzuɣu sokam ni tooi nyu bara n bahi ŋa.

Pihita-yini-ka 29

Boɓigu shee, sokam mal' la o soli din kpaŋsir' o ka soŋd' o, ka o bebu mali daŋko.

Soli kani ka so tooi yeli ni o yu omanɣ n-ti yaɣi. Yelli yi zani, ka be yen vihi yelli maa, zaligu ni zali shem ka di ti soli ni di doli, n yuli maali yelli maa ka di ta sokam yem.

Di ka soli ka so tooi gbaai gbaaibu ka o gbaaibu maa taɣi Yunaitid Neishins bee Tiŋgbana Naŋgbay Yini Laɣiŋgu ni buɣsi shem litaafi bil' ŋo ni.

Pihita 30

Ni di ti sokam lahabali ka dama be bi zali zal' sheɣa ŋan be kpe ŋo la nin yino ko suɣu, sokam zuɣu ka be zali ŋa. Dinzuɣu, zal' sheɣa ŋan be kpe maa ka bibielim soya zuɣu, bee tiŋɣmoɣ soli zuɣu. Dinzuɣu sokam luɣim tibili venyeliŋga n wum ka di chib' o.